KRONIK
28. OKTOBER 2026

DANMARKS NATIONALBANK

Langelinie Allé 47
2100 København Ø
www.nationalbanken.dk

Telefon: 3363 6363

kommunikation@
nationalbanken.dk

NY ANALYSE VISER PARADOKS: EURO ER OFTE DEN BILLIGE LØSNING, NÅR DU SKAL HANDLE NORDISK

Kronik af Nationalbankdirektør Ulrik Nødgaard, Bragt i Jyllands-Posten

Hvis du skal sende penge mellem to nordiske lande, så kan det paradoksalt nok være billigere at gøre det i euro end i nordiske valutaer. Det skyldes EU-regler, der sætter loft over gebyret for eurobetalinger på tværs af grænser. Der findes også veje til billigere betalinger mellem de nordiske lande.

Norden regnes ofte blandt verdens mest integrerede regioner. De nordiske lande handler tæt med hinanden, arbejdsmarkederne hænger tæt sammen på tværs af grænserne, og flere af de største banker har kunder i flere nordiske lande.

Alligevel kan det ofte være forbundet med store omkostninger at betale på tværs af de nordiske lande. Paradoksalt nok kan det ofte bedre betale sig at gennemføre en betaling i euro end i for eksempel danske, svenske eller norske kroner.

I en region, hvor mange bor, arbejder eller handler på tværs af landegrænserne, kan høje betalingsomkostninger blive en praktisk og tilbagevendende udgift. Det gælder for eksempel for personer, der bor i Malmø og arbejder i København, eller personer med bolig eller fritidshus i et andet nordisk land, som løbende betaler regninger i lokal valuta.

Det viser en ny analyse, som de fem nordiske centralbanker har udarbejdet. Grænseoverskridende betalinger i nordiske valutaer er fortsat markant dyrere end tilsvarende indenlandske betalinger, dokumenterer analysen. I euroområdet er prisforskellen mellem indenlandske betalinger og betalinger til andre eurolande forsvundet.

En væsentlig del af forklaringen ligger i reglerne. EU har indført regler, som har bidraget til at gøre grænseoverskridende kontooverførsler i euro billigere, også i de nordiske lande, der ikke har euroen som valuta. Tilsvarende regler gælder ikke for de nordiske valutaer. Analysen peger samtidig på, at konkurrence, gennemsigtighed og betalingsinfrastruktur også har betydning for omkostningerne ved betalinger på tværs af grænser.

De fem centralbankers analyse viser, at en kontooverførsel mellem to nordiske lande med en værdi på omkring 1.500 danske kr., som regel koster mindre end 1 pct. at gennemføre, hvis overførslen over landegrænsen sker i euro. Omvendt koster overførslen typisk 2-7 pct. af transaktionsværdien, når samme beløb overføres over landegrænsen i en nordisk valuta.

I praksis betyder det, at en kunde, der skal sende penge fra f.eks. Danmark til Sverige, ofte kan opnå en lavere samlet pris ved først at veksle danske kroner til euro, overføre euro til Sverige og derefter veksle euro til svenske kroner end ved at veksle til svenske kroner og overføre dem direkte til modtageren i Sverige.

Mange kunder er imidlertid ikke opmærksomme på, at denne mulighed findes. Desuden kan løsningen være mindre hensigtsmæssig, når modtageren skal modtage et bestemt beløb i svenske kroner, da det ikke på forhånd er kendt, hvilke valutakurser der anvendes ved den anden veksling fra euro til svenske kroner.

At det er billigere at overføre euro end andre valutaer, skyldes regler i EU-forordningen om grænseoverskridende betalinger. De fastsætter, at en bank ikke må tage højere gebyr for en grænseoverskridende kontooverførsel i euro end for en tilsvarende indenlandsk overførsel.

Reglen gælder også for banker i EU-lande uden for euroområdet, og derfor er danske banker også omfattet af reglerne, når kunden overfører euro. Da indenlandske kontooverførsler i Danmark typisk er billige og ofte gratis, er grænseoverskridende eurooverførsler det derfor også.

Der findes ikke en tilsvarende regel for de andre valutaer i det indre marked. Sverige har dog valgt at indføre en lignende ordning for svenske kroner. Derfor er det billigt for en svensker at sende svenske kroner fra Sverige til for eksempel Danmark.

Reglen gælder derimod ikke for andre valutaer, og det kan derfor fortsat være dyrt for svenske borgere at sende eller modtage danske kroner. Den svenske regel adresserer derfor kun en del af udfordringen.

Analysen peger på, at konkurrence kan være en vigtig drivkraft bag lavere priser på grænseoverskridende betalinger. Neobanker som Revolut og Wise, der har specialiseret sig i digitale og grænseoverskridende betalinger, tilbyder ofte billigere internationale overførsler end traditionelle banker. Forskellen er særligt markant for overførsler i nordiske valutaer, hvor priserne ofte ligger på niveau med eurooverførsler. Konkurrence fra nye aktører kan derfor bidrage til lavere priser på betalinger mellem de nordiske lande.

Paradokset omkring nordiske betalinger handler ikke kun om prisen, men også om, hvor hurtigt pengene når frem.

Selv når pengene skal veksles to gange, så vil eurooverførsler mellem for eksempel Danmark og Sverige fra næste år typisk kunne gennemføres hurtigere end betalinger i kroner. EU's forordning om straksbetalinger indebærer, at banker, der tilbyder eurooverførsler, skal kunne gennemføre dem, så pengene er til rådighed på modtagerens konto inden for 10 sekunder.

Kravene gælder også for de EU-lande, der ikke har euro som valuta, herunder Danmark og Sverige. De nordiske valutaer er ikke omfattet af tilsvarende krav. Grænseoverskridende betalinger i nordiske valutaer kan derfor tage væsentligt længere tid end eurooverførsler.

Analysen viser også, at det ikke kun er for kontobetalinger, at der er højere omkostninger ved at betale på tværs af de nordiske lande. Det gælder også for betalinger med betalingskort.

Danskernes omkostninger ved grænseoverskridende kortbetalinger i Norden ligger typisk på samlet 0,5-1,5 pct. Det er dog lavere end i resten af Norden, hvor omkostningerne typisk ligger på 2-3 pct.

En del af forklaringen kan være, at Konkurrencerådet i 2022 påbød Danske Bank og Nordea at nedsætte deres valutatillæg på kortbetalinger i udenlandsk valuta. Konkurrencerådet vurderede, at tillæggene ikke stod i rimeligt forhold til omkostningerne og var højere, end hvad der ville være tilfældet under virksom konkurrence. Efterfølgende sænkede bankerne deres valutatillæg. Begge sager er anket og verserer ved Østre Landsret.

Når borgere og virksomheder handler på tværs af landegrænser, er det vigtigt, at betalinger kan gennemføres så enkelt og billigt som muligt. Det er logikken bag EU's indre marked i dag, og det var også logikken bag den nordiske møntunion i 1870'erne, hvor danske kroner, svenske kroner og norske kroner kunne anvendes på tværs af de tre lande.

De nordiske centralbanker arbejder for sikre og effektive betalinger, også på tværs af landegrænser. Analysen peger på flere mulige veje til at understøtte billigere grænseoverskridende betalinger i Norden. Større gennemsigtighed om priser giver forbrugerne flere valgmuligheder.

De regulatoriske rammer kan tilsvarende have betydning for de priser, borgere og virksomheder oplever. Hvis de regler, der i dag gælder for grænseoverskridende betalinger i euro, blev udvidet til alle EU-valutaer, så ville omkostningerne ved betalinger i de nordiske valutaer kunne nærme sig niveauet for tilsvarende eurobetalinger.

Grænseoverskridende betalinger er typisk forbundet med højere omkostninger for banker end indenlandske betalinger.

Hvorvidt det er hensigtsmæssigt at udvide de regler, der i dag gælder for eurobetalinger, til også at omfatte de nordiske valutaer, afhænger blandt andet af, om de priser, kunderne betaler for grænseoverskridende betalinger, står i et rimeligt forhold til bankernes underliggende omkostninger, eller de afspejler en ekstraordinær indtjening. Om en sådan regulering skal indføres, er i sidste ende en politisk beslutning.

Bankernes omkostninger ved grænseoverskridende betalinger kan også reduceres gennem bedre betalingsinfrastruktur. Et igangværende fælles infrastrukturprojekt mellem ECB og den danske og svenske nationalbank, TIPS cross-currency, kan for eksempel styrke mulighederne for hurtige betalinger på tværs af valutaer.

Blockchain-teknologi og andre nye teknologier kan på længere sigt også potentielt bidrage til billigere grænseoverskridende betalinger.